

Kiskorúak védelmére vonatkozó törvényi rendelkezések megsértése az RTL Klub „Csillag születik” című műsorszámában

A Médiatanács 1326/2012. (VII. 18.) számú határozatának kivonata

A tényállás

A Médiatanács állampolgári bejelentések alapján végezte el az M-RTL Televízió Zrt. (a továbbiakban: Médiaszolgáltató) RTL Klub csatornáján 2012. március 17-én 19 óra 30 perctől sugárzott „Csillag születik” című műsorszám Mttv. 167. § (1) bekezdés szerinti hatósági ellenőrzését, melynek során felmerült az Mttv. 9. § (5) bekezdés, valamint 10. § (1) bekezdés c) és f) pont megsértése.

A műsorszám 20:19:25 és 20:24:45 közötti részében a Plazma művésznevű tizenkilenc éves versenyző bemutatását, produkcióját és értékelését láthatták a nézők.

20:19:26-tól

„Plazma vagyok. Tizenkilenc éves, két és fél éve rappelek, és én vagyok a szövegláda. Szövegeim a pénzről szólnak, a nincstelenségről, mostanában gyárakban takarítok, csak azért, hogy a testvéreimnek meglegyen az, ami nekem nem adatott meg. Tizenhét éves koromban abba kellett hagyjam a sulit, mert fater lelépett tőlünk, úgy gondolta, hogy nem vagyunk neki elég jók, szerintem. Be szeretném ezt neki bizonyítani, bármivel is, akármivel, hogy jobb vagyok nála, és hogy jobb emberré tudok válni, mint ő volt valaha is.”

Plazma: „Sziaztok, jó napot, kezét csókolom.”

Hajós: „Jó estét, bemutatkozás kérünk.”

Plazma: „Németh Zoltán, Plazma vagyok.”

Hajós: „Németh Zoltán, Plazma? Plazma, az már művésznev?”

Plazma: „Igen, ez a művésznevem, hogy Plazma. És egy rap számmal készültem.”

Hajós: „Milyen rap szám?”

Plazma: „A volt barátnőimnek írtam.”

Hajós: „Saját dal. Azért az izgalom végett, itt hány lányra gondoljunk? Tehát hányan fognak sírni most majd a képernyő előtt?”

Plazma: „Sokan, elég sokan.”

Hernádi: „Há-há... Büszke gyerek.”

Hajós: „Jól van, akkor toljad.”

Plazma: „Csumi csajok, ezt nektek üzenném... Mindenkinek, aki a volt exem. Yo... Figyeljete! Ahh-ahh... Lányok, hogy kurvák (belesípólnak, de leolvasható) vagytok az csak a ti hibátok, csak f...t cibáltok, mi at rinyáltok? Ha sok a zseton, egyből felcsillan a csipátok, elkezdték rázni az ótvaros picsátok! (belesípólnak, de leolvasható) baby, hagyd nyitva a csak ez kell nektek, tudom, hogy most imádtok. Jajj, nehogy már a sarkon kint álljál, megku... k aztán pedig lecsót csináljál! Nyöggjél! Hallani akarom, ahogy tetszik! Tudom, hogy szereted, hogyha a lukadat (belesípólnak, de leolvasható) megedzik! Ha le..... nyugodtan kapjál be két Mentost, aztán még talán a spanom is meg....! Mi kell baby? szájba? Plazma még az anyádat is De túl tág a, a komázza, és búcsúképp még a pöcsödet (belesípólnak, de leolvasható) kirázza! száj, nagy..... mindegyikben ott van valahol a hiba, kinézetre úgy tűnik, hogy ott van a topon, de kikandikál az a folt a topon. Ezért marad hoppon, hagyom, hogy lekopjon, de megengedem azért, hogy előtte leszopjon (belesípólnak, de leolvasható). Legyen ez tanulság minden egyesnak, remélem, leesett, hogy nagyon sokan utálnak. Nincs apelláta ribanc (belesípólnak, de leolvasható) ma hajnalig térdelhetsz, te lehetsz a bemondó és aba érvelhetsz. Majd a nevemmel kérkedhetsz. (Lilu és Nóri hangos nevetésben törnek ki, emiatt nem

érthető a szöveg) *Csináltam már butával és kikezdttem már okossal, de az ágyamból egy nő sem távozott el mosollyal. Nem vagyok hófehér, ja, nem vagyok káló, de Plazma az a faszi, aki alád vágja bárhol!* (érthető és szájról leolvasható)

Hernádi: *„Édesem, mint anya kérdezem: Téged nagyon átbasztak a lányok?”* (Belesípoltak, de érthető maradt, és a közeli képen könnyen leolvasható volt.) A közönség hatalmas nevetésben és tapsban tört ki.

Plazma: *„Igazából csak egy lánynak adtam oda eddig a szívemet, de ő összetörte.”*

Hernádi: *„Igen? Összetörte? Tudtam, hogy össze van törve a szíved. Tudtam. És így ez rendben is van. Ady egy kicsit másképpen intézte ezt, de ez így rendben is van.”*

Plazma: *„Így van.”*

Puzsér: *„Kibaszott gizda vagy! kurva anyádat!”* (belesípoltak, de leolvasható) Puzsér megjegyzését a stúdióban óriási ováció fogadta és az ítések is jóízűen kacagtak rajta.

Plazma: *„Köszönöm! Köszönöm! Kösz tesó!”*

Puzsér: *„Én is írtam annak idején egy számot a pinákról...(belesípoltak, de leolvasható) Kicsit gizdább, mint a tied, de a legjobb úton jársz!”*

Hajós: *„Egy kicsit hagy fordítsam komolyra. Tehát ez jó, meg röhögünk rajta, de a probléma a következővel van: ilyet szerintem nagyon sokan tudnak csinálni. Azt kéne tudni, hogy tudsz-e mást is.”*

Plazma: *„Tudok.”*

Hernádi: *„Ha a televízióba egyenes adásba akarsz bekerülni, akkor nyilvánvalóan ilyet te nem tehetsz meg.”*

Plazma: *„Így van.”*

Hernádi: *„Szeretnél-e, egy, bekerülni, most megkérdezem...”*

Plazma: *„Minden vágyam ez.”*

Hernádi: *„Ó, rendben van. Akkor van-e ehhez olyan szöveged...”*

Plazma: *„Természetesen. Befejezem a mondatot, fél szavakból is értem.”*

Hernádi: *„Akkor ezt legközelebb meg szeretném én, hallgatni. Úgyhogy, mondd, hogy szavazzunk!”*

Hajós: *„Már mondtam.”*

Puzsér: *„Egy kibaszott nagy igen!”* (belesípoltak, de szájról teljesen leolvasható)

Hernádi: *„Igen.”*

Pokorny: *„Igen.”*

Hajós: *„De ne verj át minket!”*

Plazma: *„Nem verlek át.”*

Hajós: *„Jó, akkor igen. Bejutottál.”*

Plazma: *„Köszönöm. Puszi a pocitok alá. Sziasztok. Köszönöm.”*

A színpalak mögött.

Plazma: *„Olyan lelki megnyugvás fogott el, hogy talán még sikerülhet, hogy valaki legyek. Örülök neki nagyon. Királyság, nagyon jó érzés. Nem tudom szavakba önteni, egyszerűen jól. Ilyen jól még nem éreztem magam soha, hogy ennyi ember örült volna annak, amit én adok. Kurva (belesípoltak, de kivehető) jó érzés, már bocsánat.”*

A Médiatanács határozata

A Médiatanács megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a vizsgált műsorszámában megsértette az Mttv. 9. § (5) bekezdését és 10. § (1) bekezdés c) pontját. A jogsértések miatt a Médiatanács az Mttv. 187. § (3) bekezdés bb) alpontja alapján 6.000 000 Ft bírságot szabott ki a Médiaszolgáltatóval szemben. A Médiatanács megállapította továbbá, hogy a Médiaszolgáltató megsértette a műsorelőzetesek közzétételére vonatkozó Mttv. 10. § (1) bekezdés f) pontját, amely miatt a Médiatanács 3.000.000 Ft bírságot szabott ki.

A határozat indokolása

A Plazma által előadott rapszám szexuális kontextusban használt goromba, közönséges fordulatokat tartalmazott. A dal szövegében számos alkalommal hangzott el olyan erős mértékű trágárság, amely meghaladta a III. korhatár-kategóriában még elfogadható mértéket. Különösen kifogásolható a durva nyelvezetet illetően, hogy a nemi szervekkel, illetve a szexuális aktussal kapcsolatos trágár szavakat agresszív módon használta az előadó. A dal egésze – a kezdő sorhoz hasonlóan – a női nem szidalmazására épült, a nőket általánosságban prostituálnak titulálta, lealacsonyító hangnemben beszélve róluk. A produkció szövegéből nyilvánvalóvá vált, hogy a női nemet a szexuális tárgy szintjére degradálta az előadó. A műsorszerkesztők a vaskos kifejezéseket többnyire kisípolással próbálták elnémítani. A kisípolás sűrű alkalmazása ellenére a dalszöveg témája nyilvánvaló volt, ezen kívül a kisípolás sem volt tökéletes, néhol csak részlegesen történt meg, valamint az előadó, majd később a zsűri arcára fókuszáló közeli képek alkalmazása miatt az elnémítani kívánt kifejezések szájáról könnyen leolvashatóak voltak. Az elhangzott tartalom továbbá a szájáról olvasás képességét még nem ismerő korosztály számára is veszélyt jelenthetett, mivel a kisípolás nélküli szövegekből is egyértelmű volt a produkció témája.

A Médiatanács megállapította, hogy az ismertetett produkció olyan módon és kontextusban valósította meg a IV. korhatár-kategória törvényi tényállásában szereplő „szexualitásra utalást”, hogy az alkalmas lehetett a 16 éven aluliak fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására.

A Médiatanács szerint a 16 éven aluli korosztály különösen fogékony a szóban forgó műsorszám által közvetített üzenet dekódolására, tagjait ugyanis a mintakeresés jellemzi, azaz példaképeket próbálnak maguknak találni. A Médiaszolgáltató felelőssége ezért különösen fontos a tekintetben, hogy milyen mintákat tár a védendő korosztály tagjai elé. A kamaszok fokozott védelmét indokolja az is, hogy gyorsan elsajátítják a nyelvi fordulatokat, továbbá a vulgáris, szexuális töltetű és lealacsonyító beszéd mód negatív hatással lehet a kialakulóban lévő gondolkodásmódjukra és embertársaik (köztük pl. a nők) megítélésére.

A Médiatanács szerint a Plazma produkciója előtt sugárzott összeállítás alkalmas volt arra is, hogy érzelmi kötődést, szimpátiát építsen ki a nehéz sorsúként bemutatott fiú iránt.

A Médiatanács megállapította továbbá, hogy a műsorrész által közvetített üzenet káros hatását fokozhatta, hogy a felvett anyagokból szerkesztett műsort az egyik legnézettebb műsorsávban – kora este – vetítette a Médiaszolgáltató, egy különösen népszerű tehetségkutató show első adásaként.

A fentiek alapján a Médiatanács megállapította, hogy az elemzett produkció a benne előforduló vulgáris kifejezések miatt nem felelt meg a III. korhatár-kategória szempontjainak, továbbá az előadás köré épített történet és a zsűri értékelése a védendő korosztály számára káros üzenetet közvetített, ezért a műsorszámot eggyel magasabb, azaz IV. korhatár-kategóriába kellett volna sorolni.

Tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató 2012. március 17-én az Mtv. által a IV. korhatár-kategóriába sorolt műsorszámok vonatkozásában előírt időpontnál korábban, 19 óra 30 perces kezdettel, és nem a kategóriájának megfelelő jelzéssel ellátva sugározta a „Csillag születik” című műsorszámot, a Médiatanács megállapította az Mtv. 10. § (1) bekezdés c) pontjának megsértését is. A Médiatanács azt is megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a műsorszám előzeteseit 2012. március 12-én, 13-án, 14-én, 15-én, 16-án és 17-én – összesen 43 alkalommal – 21 óra előtt tette közzé, mellyel megsértette az Mtv. 10. § (1) bekezdés f) pontját.

A Médiatanács megállapította, hogy az Mttv. 9. § (5) bekezdése és 10. § (1) bekezdés c) és f) pontja kapcsán is megállapítható az ismételtség a Médiaszolgáltató részéről, tekintettel arra, hogy az Mttv. 9. § (5) bekezdésének és a 10. § (1) bekezdés c) pontjának megsértését négy, valamint az Mttv. 10. § (1) bekezdés f) pontjának megsértését öt jogerős hatósági határozatban állapította meg a Médiatanács a jelenlegi jogsértést megelőző háromszázhatvanöt napon belül elkövetett jogsértések miatt. A gyermekeknek és kiskorúaknak az Alaptörvényből és az Mttv.-ből is levezethető kiemelt védelmére tekintettel a Médiatanács nem tekintette csekély súlyúnak az elkövetett jogsértéseket. A Médiatanács a jogsértés súlyán és ismételtségén túl figyelembe vette a jogsértéssel összefüggésben elért vagyoni előnyt, valamint az érdeksérelmet szenvedett és veszélyeztetett személyek számát is. A Médiatanács, tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltatóval szemben a kiskorúakat védő rendelkezések megsértése esetén eddig is bírság jogkövetkezményt alkalmazott, a jelenlegi törvénysértések miatt is az Mttv. 187. § (3) bekezdés b) pontja szerinti bírság alkalmazása mellett döntött, mivel e közjogi eszközt ítélte a legalkalmasabbnak arra, hogy a jogsértőt visszatartsa a jövőbeni jogsértések elkövetésétől.